

Geef Grieken lucht, dat is ook beter voor Europa

De Grieken blijven dwingen tot het afbetalen van schulden is een heilloze weg, betoogt Henk Overbeek.

De stembusoverwinning van Syriza biedt Europa een kans om van haar heilloze koers terug te komen. Syriza en Europa kunnen elkaar vinden op de aanpak van kapitaalvlucht en belastingontduiking in Griekenland. Ook is er ruimte om de bezuinigingspolitiek te beëindigen. En een hoognodig Europees investeringsprogramma zou ook Griekenland kunnen baten.

Tussen 2001 en 2010 leenden de corrupte Griekse regeringen gedomineerd door Pasok en Nieuwe Democratie onverantwoord veel op de internationale kapitaalmarkten. Zij werden met open armen ontvangen door de al even onverantwoordelijke Europese bankiers.

Toen in de nasleep van de internationale kredietcrisis de rente op Griekse staatsobligaties tot ongekende hoogte werd opgedreven, barstte de bom. Griekenland kon de last van zijn leningen niet langer dragen. Het antwoord uit Berlijn en Den Haag was: onze banken moeten tot de laatste cent terugbetaald worden. Om Griekenland daartoe in staat te stellen kreeg het land onbetaalbare nieuwe miljardenleningen opgedrongen waarmee Europese banken moesten worden uitgekocht. Ook legden de crediteuren Griekenland een streng bezuinigingsbeleid op.

Intussen faalt het recept van Europa: voor Griekenland en de Eurozone. In Griekenland en het merendeel van Zuid-Europa bedraagt de officiële werkloosheid 25 procent, de jeugdwerkloosheid ruim 50 procent; het nationaal inkomen is met een kwart geslonken. In het noorden van de Eurozone stukt het economisch herstel, zijn de reële inkomens lager dan voor de crisis, en dreigt overal het deflatiespook.

Alleen op het terrein van de overheidsuitgaven is 'succes' geboekt. Inmiddels heeft de Griekse regering

'De Griekse regering kan de ontstane begrotingsruimte gebruiken om de ergste sociale nood te lenigen.' FOTO EPA

een positieve primaire overheidsbalans.

Heilloos

Niettemin verlangt de troika dat niet alleen alle kredieten die Griekenland onder het huidige 'steunprogramma' ontvangt gebruikt worden om rente en aflossing van oude schulden te betalen (in die zin is er helemaal 'geen cent naar de Grieken' gegaan), maar dat ze ook nog eens het positieve primaire saldo aan de Europese banken overmaken.

De overwinning van Syriza biedt Europa een uitgelezen kans op deze heilloze schreden terug te keren.

1. Erken dat de huidige schuld niet kan worden terugbetaald, en voor

een aanzienlijk deel zal moeten worden afgeschreven.

2. De Griekse regering kan de ontstane begrotingsruimte gebruiken om de ergste sociale nood te lenigen, de vraag weer enigszins te herstellen en gericht te investeren in onderwijs en infrastructuur.

3. De Europese regeringen kunnen hun roep om structurele hervormingen in Griekenland kracht bijzetten door de Griekse regering te helpen in de aanpak van corruptie en belastingontduiking door de allerrijksten, bijvoorbeeld door beperking van het vrije kapitaalverkeer en bevestiging van buitenlandse tegoeden en bezittingen van belastingontduikers.

4. Ten slotte is het de hoogste tijd

dat er een door de Europese Investeringsbank gecoördineerd investeringsprogramma voor hoogwaardige Europese infrastructuur (hoge snelheidslijnen, 4G netwerken, glasvezelkabelnetwerken etc.) komt: hier zal de gehele Eurozone van profiteren.

Als de Merckels, Camerons en Dijsselbloems van onze wereld volhardten in hun neerbuigende en belerende benadering van de democratisch gekozen regering van een soevereine lidstaat, dan zullen zij een zware historische verantwoordelijkheid meemaken. Dan hebben we straks in Europa regeringen aan de macht die geleid worden door Le Pen, Farage, Wilders, en de Gouden Dageraad. Nog is het hopelijk niet te laat.

Henk Overbeek

emeritus hoogleraar internationale betrekkingen aan de VU

commentaar

De mening van de krant, verwoord door leden van de hoofdredactie en senior redacteuren.

Alle redenen om predikant Van der Kaaij binnenboord te houden

De intentie van de predikant is integer, hij is geen provocateur

Een dominee die het bestaan van de historische Jezus ontkent. Het was te verwachten dat deze bekentenis van predikant Edward van der Kaaij uit Nijkerk binnen zijn kerk, de Protestantse Kerk in Nederland, tot beroering zou leiden. Van der Kaaij zette zijn bevindingen eind vorig jaar uiteen in een boek. Begin deze week lichtte hij in *Trouw* zijn standpunt toe. De reactie op zijn opmerkingen laat weer eens zien dat opvattingen niet nieuw hoeven te zijn om toch een schok teweeg te brengen, in ieder geval bij sommigen. Want nieuw is zijn conclusie niet. De wetenschappelijke discussie

over de vraag of Jezus al dan niet ooit werkelijk heeft rondgelopen in het oude Israël is vooral in de negentiende eeuw door theologen gevoerd. De uitkomst ervan was onbeslist.

Met zijn opmerking steekt de predikant uit Nijkerk wel zijn nek uit, willens en wetens. Hij stelt iets ter discussie wat fundamenteel is, maar wat toch nauwelijks meer ter sprake komt in christelijk Nederland, namelijk de vraag of er wel historische bewijzen zijn voor het menselijke bestaan van Christus.

Door dat aan de orde te stellen en tegen de stroom in te gaan, roept hij uiteraard een reactie op van kerkbesturen en loopt hij het risi-

co van de kansel geweerd te worden. De Gereformeerde Bond, de rechtervleugel van de PKN, heeft het woord 'tucht' al laten vallen. Secretaris Arjan Plaisier van de PKN sloeg een paaltje in de grond door te verklaren dat de historische Jezus aan een historisch kruis heeft gehangen. Het zou onverstandig zijn wanneer de PKN zich liet verleiden tot een tuchtmaatregel tegen Van der Kaaij. Niet alleen heeft hij theologisch gezien oude papieren. Van der Kaaij vertolkt een opvatting die ook elders in zijn kerk gedeeld wordt, maar wellicht uit angst verzwegen. Maar vooral: Van der Kaaij is allesbehalve een provocateur. Zijn

intentie is integer. Hij wil graag dat gelovigen tot de kern van het christendom komen, door net zo'n zoektocht te ondernemen als hij. Van der Kaaij ontkent de waarde van de naamgever van het christendom niet, maar onderschrijft die juist. Alle redenen voor de PKN om deze predikant binnenboord te houden, net als gebeurd is met dominee Klaas Hendrikse die zei dat God niet bestaat, maar wel gebeurt. Dat past bij dit kerkgenootschap dat uit gelovigen van uiteenlopende opvattingen bestaat en dat tolerantie voor verschillende geloofsbelevingen als belangrijk uitgangspunt heeft.